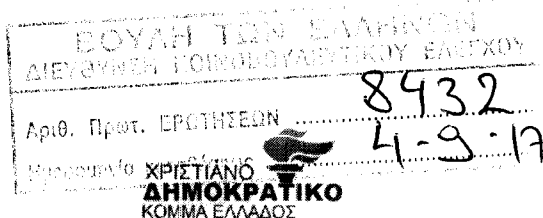

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
Βουλευτής Ν. Αχαΐας – Ανεξάρτητος

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Θέμα: Αμφιλεγόμενος ο ρόλος των τεσσάρων Κολοσσών...

Καταπέλτη για τις 4 μεγαλύτερες εταιρείες ορκωτών λογιστών του κόσμου (Deloitte, KPMG, PWC, EY) αποτελεί μελέτη δύο Ευρωπαίων καθηγητών Πανεπιστημίου που πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα της πολιτικής ομάδας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου GUE/NGL (Ευρωπαϊκή Ενωτική Αριστερά - Βόρεια Πράσινη Αριστερά) και παρουσιάζει κατ' αποκλειστικότητα για την Ελλάδα η «Εφ.Συν.».

Παρ' ότι αποτελούν την καρδιά του χρηματοπιστωτικού συστήματος και του σύγχρονου καπιταλισμού -έχοντας ως βασική τους αποστολή τον έλεγχο των οικονομικών ανακοινώσεων των μεγάλων επιχειρήσεων και τη διαφάνεια- οι «4 Μεγάλοι» λειτουργούν με άκρα ασάφεια και μυστικότητα, αποφεύγοντας διά ροπάλου να λογοδοτούν για τις ενέργειές τους.

Κρύβονται πίσω από μια περίπλοκη δομή αναρίθμητων ξεχωριστών νομικών οντοτήτων σε δεκάδες χώρες του κόσμου -μεταξύ των οποίων και φορολογικούς παραδείσους.

Η δομή αυτή τους προστατεύει από τους νομικούς και ρυθμιστικούς κινδύνους, ενώ αποτρέπει τον έλεγχο τόσο των ίδιων όσο και των πελατών τους από τις εθνικές φορολογικές αρχές.

Οι Deloitte, KPMG, PWC, EY (πρώην Ernst & Young) δεν είναι κάποιες τυχαίες εταιρείες.

Εδώ και χρόνια κυριαρχούν στην παγκόσμια αγορά ελέγχου ευρωστίας όλων των μεγάλων εταιρειών του πλανήτη.

Τα συνολικά τους έσοδα πέρσι ξεπέρασαν τα 120 δισ. ευρώ. Εξ αυτών τα 43 δισ. ευρώ προήλθαν από την παροχή ελεγκτικών υπηρεσιών, τα 28 δισ. ευρώ από υπηρεσίες φορολογικού σχεδιασμού και τα 49 δισ. ευρώ από συμβουλευτικές υπηρεσίες.

Οι «4» δραστηριοποιούνται σε κάθε σχεδόν γωνιά της Γης. Διαθέτουν συνολικά 2.916 γραφεία σε 186 περιοχές του πλανήτη, ενώ το συνολικό τους προσωπικό εκτιμάται ότι αγγίζει τους 887.965 εργαζόμενους.

Ο ρόλος που διαδραματίζουν στην παγκόσμια οικονομία μέσω των ελέγχων τους στα οικονομικά μεγέθη των επιχειρήσεων είναι σημαντικός.

Είναι υπεύθυνες για την αλήθεια των οικονομικών ανακοινώσεων των επιχειρήσεων προς επενδυτές και δημόσιες αρχές.

Αποτελούν έτσι κατά κάποιον τρόπο ρυθμιστές της καρδιάς του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Ωστόσο, παρά τη σημαντικότητά τους, γνωρίζουμε ελάχιστα γι' αυτές τις εταιρείες.

Οι «4» δεν δημοσιοποιούν ως ενιαίοι οργανισμοί τα οικονομικά τους στοιχεία καθώς (ισχυρίζονται ότι) η δομή τους είναι πολύ διαφορετική, αποτελούμενη από μικρές ανεξάρτητες μεταξύ τους εταιρείες.

Υπάρχει έτσι άγνοια για τα πραγματικά παγκόσμια κέρδη τους, για την οικονομική τους σταθερότητα, για τον ακριβή αριθμό των γραφείων τους, το προσωπικό τους, τις χώρες που δραστηριοποιούνται.

Η μελέτη των καθηγητών Richard Murphy και Saila Naomi Stausholm επιχειρεί να φωτίσει αυτό το σκοτάδι και θέτει τεράστια ερωτήματα για τον ρόλο που αυτοί οι 4 κολοσσοί διαδραματίζουν σήμερα στο παγκόσμιο οικοσύστημα φοροαποφυγής, ξεπλύματος του βρόμικου χρήματος και μεταφοράς του προς τους φορολογικούς παραδείσους της υφελίου.

Η μελέτη διαπιστώνει μεταξύ άλλων ότι από τις παραπάνω 186 περιοχές του πλανήτη όπου έχουν γραφεία οι «4 Μεγάλοι», οι 43 είναι φορολογικοί παράδεισοι.

Το μέγεθος της παρουσίας των «4» στους φορολογικούς παραδείσους δεν είναι ανάλογο της οικονομίας και του πληθυσμού των τελευταίων.

Αν συνεκτιμηθούν έτσι ο πληθυσμός ή το ΑΕΠ των φορολογικών παραδείσων, στους οποίους υπάρχουν οι 4 ελεγκτικοί κολοσσοί, προκύπτει υπερ-αντιπροσώπευσή τους εκεί.

Ο αριθμός εργαζομένων των «4» που απασχολούνται σε ένα γραφείο που βρίσκεται σε χώρα-φορολογικό παράδεισο είναι σχεδόν διπλάσιος αυτού ενός γραφείου σε μια άλλη μικρή χώρα.

Στο μικροσκοπικό σε κατοίκους Λουξεμβούργο -και Μεγάλο Δουκάτο της Φοροαποφυγής όπως αποκάλυψαν τα Luxleaks- οι «4» διατηρούν αναλογικά σε προσωπικό τους περισσότερους εργαζόμενους από οποιαδήποτε άλλη χώρα.

Η υπερ-παρουσία των «4 Μεγάλων» σε φορολογικούς παραδείσους δείχνει να σχετίζεται με το απόρρητο των χρηματοοικονομικών συναλλαγών και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων που αυτές οι περιοχές παρέχουν.

Και βέβαια επιβεβαιώνει όσους πιστεύουν ότι οι «4 Μεγάλοι» αποτελούν βασικούς παίκτες της παγκόσμιας φοροαποφυγής.

Προτείνουν διαχωρισμό ελεγκτικών από τις άλλες δραστηριότητες

Η μελέτη των δύο πανεπιστημιακών δείχνει ότι ένα μεγάλο μέρος των εσόδων τους οι 4 εταιρείες το εξασφαλίζουν από την παροχή συμβουλών φορολογικού σχεδιασμού.

Ένα μέρος από αυτά τα έσοδα κερδίζεται με την παροχή συμβουλών για το πώς ο πελάτης θα διαρθρώσει τα οικονομικά του στοιχεία έτσι ώστε να ελαχιστοποιήσει τις φορολογικές του υποχρεώσεις.

Η μελέτη υπογραμμίζει ότι σε μια εποχή που η διαφάνεια αποτελεί θεμελιώδη λίθο της λογοδοσίας είναι ανάρμοστο οι κορυφαίοι ελεγκτικοί οργανισμοί του κόσμου να καλύπτουν με πέπλο μυστικότητας τις λειτουργίες τους και να μην υπάρχει αποτελεσματικός τρόπος δημοσιοποίησης της δραστηριότητάς τους.

Προτείνει:

Διαχωρισμό των ελεγκτικών από τις άλλες δραστηριότητες (συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών) των «4».

Στη μεταβατική περίοδο συστήνεται οι ελεγκτικές και άλλες δραστηριότητες αυτών των εταιρειών να αποκλειστούν μεταξύ τους παγκοσμίως και αυτό να αποτελέσει προϋπόθεση για τη χορήγηση αδειών ελεγκτικών υπηρεσιών στις εταιρείες-μέλη των δικτύων τους στην Ε.Ε.

Αυτά τα τεράστια δίκτυα εταιρειών οφείλουν να αντιμετωπίζονται ως ενιαίες οντότητες υπό κοινό έλεγχο από τις ευρωπαϊκές ρυθμιστικές αρχές και θα πρέπει να υποχρεωθούν σε ενιαίες ανακοινώσεις για τα οικονομικά στοιχεία των δραστηριοτήτων τους παγκοσμίως.

Για τη χορήγηση άδειας παροχής υπηρεσιών ελέγχου και φορολογικού σχεδιασμού στην Ε.Ε. προϋπόθεση πρέπει να αποτελεί η δημοσιοποίηση ενιαίων οικονομικών καταστάσεων.

Θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι προτεινόμενες οικονομικές ανακοινώσεις περιλαμβάνουν πλήρεις τις δημόσιες και κατά χώρα σχετικές αναφορές.

Η δομή της αδιαφάνειας

Το κλειδί της επιτυχίας των 4 μεγαλύτερων ελεγκτικών εταιρειών του κόσμου είναι αναμφίβολα η δομή τους.

Η διάρθρωσή τους, ενώ διέπεται από ενότητα, την ίδια στιγμή παρουσιάζει έναν σημαντικό βαθμό διαχωρισμού που διασφαλίζει στις Big 4 την πολύτιμη μυστικότητα και αδιαφάνεια που φέρνουν κέρδη.

Αν και είναι παγκόσμιες εταιρείες, από την άλλη είναι φτιαγμένες από ξεχωριστές νομικές οντότητες που δεν έχουν κοινό ιδιοκτήτη, αλλά συνδέονται με συμβασιακές ρυθμίσεις λειτουργίας κοινών προτύπων κάτω από ένα κοινό όνομα.

Όλες οι Big 4 έχουν κεντρικούς οργανισμούς διαχείρισης της πνευματικής ιδιοκτησίας, παροχής αδειών λειτουργίας και επιβολής κοινών προτύπων, όλες τους όμως ανεξαιρέτως ισχυρίζονται ότι αποτελούν δίκτυα ανεξάρτητων εταιρειών - νομικά άσχετων μεταξύ τους.

Η υιοθέτηση αυτής της δομής ιδιοκτησίας έχει κορυφαίο όφελος τη μείωση των ευθυνών και λογοδοσίας σε διαφορετικές χώρες.

Ακόμη:

α) Μειώνει ρυθμιστικό κόστος και κινδύνους γι' αυτές αφού η δραστηριότητά τους σε ένα μέρος του κόσμου είναι υπόλογη στις ρυθμιστικές αρχές αυτού του τόπου.

β) Αποκλείει τον νομικό κίνδυνο γι' αυτές. Χωρίζοντας εαυτούς σε νομικά μη σχετιζόμενα μεταξύ τους μέρη η δομή αυτή περιορίζει τους νομικούς κινδύνους σε περίπτωση χρεοκοπίας ή κάποιας άλλης ατυχίας μέρους της εταιρείας.

γ) Προστατεύει τους πελάτες τους από τις έρευνες των αρχών άλλων χωρών και άλλης δικαιοδοσίας από αυτές που παρέχουν τις υπηρεσίες.

δ) Προσφέρει αδιαφάνεια στην πραγματική κλίμακα των δραστηριοτήτων τους και τις αμοιβές που ρέουν από αυτές.

Η μελέτη εστιάζει στην οργανωτική δομή της KPMG. Ο ελεγκτικός κολοσσός συντίθεται από 58 εταιρείες από τις οποίες εικάζεται ότι έχουν χορηγηθεί δεκάδες ακόμη περισσότερες υπο-άδειες λειτουργίας σε άλλες εταιρείες σε άλλες χώρες.

Συνολικά η KPMG φέρεται να λειτουργεί σε περισσότερες από 100 χώρες. Λειτουργικά εδρεύει στην Ολλανδία, νομικά όμως έχει έδρα την Ελβετία. Εκεί εδρεύει ο οργανωτικός της φορέας, η KPMG International Cooperative.

Η KPMG δεν αποκαλύπτει όλες τις εταιρείες-μέλη της, ενώ στη διοικητική της δομή απουσιάζουν εκπρόσωποι από εταιρείες της σε φορολογικούς παραδείσους.

Αυτό σημαίνει ότι μεγάλα τμήματα του δικτύου της δεν υποχρεούνται να λογοδοτούν δημοσίως.

Η διάρθρωση αυτή παρέχει ακόμη σε κάθε εταιρεία-μέλος της KPMG τη δυνατότητα να ισχυρίζεται ότι είναι υπεύθυνη μόνο για τους πελάτες και τις ελεγκτικές της αρχές.

Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να αρνηθεί νόμιμα την παροχή πληροφοριών σε ρυθμιστικές αρχές άλλων χωρών και να προστατεύσει έρευνες που αφορούν πελάτες της.

Κατόπιν τούτων ερωτάσθε:

1. Με βάση τα ανωτέρω, πως προτίθεσθε ν' αντιμετωπίσετε τον αμφιλεγόμενο ρόλο των τεσσάρων μεγαλύτερων εταιρειών ορκωτών λογιστών του κόσμου, που κατά καιρούς έχουν συνεργασθεί με το Ελληνικό Κράτος;

Ο ερωτών βουλευτής

Νίκος Ι. Νικολόπουλος

Πρόεδρος Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος Ελλάδος